

ESPLAIS LITERARIS

Any IV

OLOT, GENER DE 1927

Nám. 18

EL PESEBRE

El pesebre o siga la cova on nasqué el Salvador del gènere humà, la representació gràfica del Jesuset entre palles, contemplat per sa Mare extàtica i per Sant Josep, el minyó de cor noble i espòs de la més excelsa de les dones, això és el pesebre en sos termes més concisos. Amb aquesta sola representació, els sants n'han tingut prou per a recordar amb abundant fruit les festes del Nadal, del qui seria damunt el Calvari el Redemptor dels homes.

Sense llevar-li interès a la Cova Santa, ans bé, per a figurar un mou tot convergent al gran espectacle de la Cova, se conjuminen panorames i carreteres, dies de claror, nits de lluna melinònica, convit per a la meditació, on el sentiment poètic o l'esperit de observació van manifestant-se.

Els més distingits artistes cristians, com podem veure aquí Olot, no refusen de guiar les iniciatives dels seus fills, per tal que aquests panorames imitin amb fidelitat la terra nadiua, amb ses montanyes altivoles i boscos verdejants, rieres de salts escumosos, masies de pau idilica i pastoratges silenciosos en les abrigades valls.

Mentre es contempla a Jesús nat, una estrella brillantíssima, en el llunyà horitzó, ens adverteix de la presència dels Màgics, o tres Reis d'Orient, i insensiblement de la manera més fonamentalment pedagògica els fills aprenen la gran lliçó, que potser no sobtarien en les explicacions litúrgiques de la missa parroquial.

Així se perpetua la dolça tradició familiar, encara que no íntegra, puix veiem que, fora de l'espectacle, ha decaïgut l'encís dels pesebres per manca; o millor dit, per oblit de les cançons nadalenques, que abans eren entonades davant de tots els panorames de pesebre.

Vegis com beneïa el Betlèm domèstic el Bisbe de Vich, doctor Torras i Bages, escrivint a una persona amiga: «M'alegro de que feu pesebre. Es una institució molt pròpia d'una família cristiana. Canteu alegrement alabances al diví Infant, que això se pot fer fins en temps de dol, perquè diu el Psalm: En tot temps cantaré alabances al Senyor.

¿No caldria a Olot per a un altre any impulsar entre els infants els cants de Nadal, ara que els orfeons n'han donat a conèixer de tan bells, recercats en totes les contrades de Catalunya?

¿Qui ampararà aquesta idea, que retornaria als pesebres el seu tradicional encís?

NIT DE NADAL

*I quina nit tan alegre!
I quina nit de dolçor!
Es la nit, que a l'establia
ha nascut el Salvador.*

*Es més bell que flor de lliri
en el seu pobre bressol
tot guarnit de fina palla
amb coixinet de puliol.*

*La dolça Verge Maria
se'l mira tot somrient
aquell fillet de sa vida
aquell Déu omnipotent.*

*L'oreig porta a l'establia
encisadores perfums
i els estels la il·luminen
amb ses resplendentes llums.*

*I els angels a chor li canten
una non-non celestial
i el bon Jesuset adormen
amb sòn dolça i divinal.*

*I quina nit tan alegre!
I quina nit de dolçor!
Es la nit, que a l'establia
ha nascut el Salvador.*

M. D.

JESUS, JOSEP I MARÍA

*Bon Jesús Déu infinit
que en eixa nit adorem,
a n'el cel, on mai és nit,
feu que per sempre us regem.*

*Josep, de Déu protector
i la humil Verge Maria
feu que de Nostre Senyor
sempre estem en companyia.*

*Mare del Verò encarnat,
Maria, sou mare nostra:
de qualsevol malvestat
deslliureu aquest fill vostre.*

J. B.

CONTE NADALENC

Aquell dia entrà l'Emili més abrivat que mai. Se coneixia en la seva mirada que, entre el joc i el beure, s'havia malgastat la setmanada, que era la vida de la família. Entrà al menjador, i, en adonar-se del pesebre que la seva bona germana, la Guideta, havia arreglat, rebot per terra les figuretes, boi exclamant: Fanàtics!. La seva mare, concirosa, contemplava la geniada del fill.

Després de la mort del seu espòs, que el seu fill se li havia tornat així. Ella bé prou el sermonejava, però no en treia rès. Els mals companys l'havien dut pel camí del mal i costaria molt posar-lo a tó.

Quan parlaven d'anar a la Missa del Gall, ell, per tota resposta, digué que s'havia compromès amb els companys d'anar a caçar ànecs al Fluvià. La seva mare be prou li volia fer entendre que aquell dia, tan solemniat, no era dia d'un tal divertiment, més tot fou inútil. Ni els precés de la mare ni els plors de la germana pogueren fer-lo desdir.

Prop la mitja nit, mentres aquestes es preparaven per anar a missa, ell carregà l'escopeta i eixí al defora, trobant-se als Desamparats amb els companys que l'esperaven.

La nit era freda i clara i a bon pas es dirigien cap a les gorgues. Sentiren lluny les campanes de Sant Esteve cridant als fidels, al mateix temps que un vol d'ànecs s'aixecava de l'aigua.

Una detonació ressonà; cinc ànecs cauen a l'aigua. Se sentí claríssima la campana de la parroquia. ¡Podem anar a missa ara!—digué

l'Emili en tò mofeta. Allavors s'apoderà dels joves el vèrtig de la caça i seguiren empaitant els ànecs de la gorga... De prompte, quin esglai! Havien tots ells posat el peu en falç i eren arrossegats aigua avall.

L'últim toc de la campana ressonà en aquelles solituds amb tò funeral.

Déu havia castigat aquells joves.

Un en pogué sortir, l'Emili, boig d'esglai.

Desde aquell dia se'l vegé cada any per Nadal, davant del llac pregant per els companys desgraciats, tan culpables com ell, però menys sortosos de poguer-ne donar gracies a Déu.

JOSEP DOU

VIGILIA DE REIS

*Els Reis ja són en cami, eiza nit arribaràn;
venen de lluny, del Orient, de la terra lluminosa,
i en pensar, amb lleu neguit, que aquí casa passaràn,
jo no ho puc dissimular, me fa viure concirosa.
Si ben bona no he esset per mereïxer sos favors
jo prometo esser-ho més, i ho puc dir sense mentida:
si ells veuen mon penar i penetran dins dels cors
confio em premiaràn el desij de nova vida.
La mamà m'ha perdonat tots els mancaments de l'any
i me diu que els Reis son bons i que tingui confiança.
Doncs ho crec, els Reis són bons, la mamà no'm diu engany.
Bona nit, fins a demà, ja dormir amb esperança!*

NOUS RÈTOLS EN CATALA

Tots quants hagin visitat el Pesebre que en el Menjador de «La Caritat» s'ha guarnit aquest any, i que tant honora a la digna Junta que sab interpretar fidelment els relligiosos sentiments dels favoreixedors de l'obra al ensemps que despertar idees dignes en la quitxalla que els està encomenada, com al sortós artista que ha portat a terme un panorama tant fidel a la penetrant poesia de la nit de Nadal, han passat per sota aquest rètol «Alberg Infantil» que en la llengua nostrada senyala el destí d'aquella formosa sala.